

'Onderwijs gooit religies steeds vaker op één hoop'

Interview met Tjerk de Reus in 'De Nieuwe Koers' nr. 1 2021, pagina 61.

Of het schoolvak 'godsdienstonderwijs' toekomst heeft? Jos van Remundt, onderwijskundige, spreekt liever over 'levensbeschouwelijke communicatie', iets wat hij onmisbaar vindt. Zijn boek 'De achterkant van verhalen' mikt daarop, met een kleurrijke schets van jodendom, christendom en islam.

Wat is de urgentie van dit boek over jodendom, christendom en islam?

"Laat ik meteen een voorbeeld geven. Mijn zoon studeert filosofie in Leiden. Als godsdienst ter sprake komt, wordt vaak alles op een hoop gegooid en vervolgens als achterlijk bestempeld. Zelfs in het universitaire milieu wordt dus amper doorgevraagd als het om religie gaat. Mijn boek laat een tegengeluid horen. Ik wil voor zoveel mogelijk mensen een genuanceerde blik mogelijk maken op het fenomeen godsdienst."

Wat zouden de 'onwetenden' moeten ontdekken, als het over religie gaat?

"Bijvoorbeeld dat jodendom, christendom en de islam echt heel verschillende godsdiensten zijn. Vandaag de dag is het gewoon om bij de interreligieuze communicatie een grotere nadruk te leggen op de overeenkomsten dan op de verschillen. Dit leidt ertoe dat over fundamentele vragen en verschillen heen wordt gekeken. Maar de opvatting dat er geen wezenlijke verschillen zijn tussen de wereldgodsdiensten is een belediging van het unieke van elk van deze godsdiensten."

Waarom koos u voor de titel De achterkant van verhalen? Hebben verhalen een achterkant?

"Jazeker, ze hebben een achterkant, want de teksten die in de Bijbel en de Koran staan zijn niet altijd onschuldig en vrijblijvend. Wie bovenmatig belang hecht aan een bepaalde letterlijke interpretatie van de inhoud van deze boeken en niet uitgaat van de vrije rede, kan tot nare ideeën en daden komen over andersdenkenden, vrouwen, homoseksuelen. Mijn boek nodigt uit tot een open dialoog, ook over deze aspecten."

Leidt meer kennis over godsdiensten tot minder religiestress?

"Kennis is niet voldoende. In een onderwijskundige situatie kun je beter denken in verschillende 'stappen': van een eerste kennismaking tot leren denken 'vanuit' specifieke denkstromingen en geloofstradities. Binnen Echelon (de onderwijskundige stichting die Van Remundt in 1987 oprichtte en die zich sterk maakt voor levensbeschouwing in het onderwijs, red.) leggen we de nadruk op het stimuleren van inzicht, dat veel verder gaat dan feitjes. In het boek staan ook aanbevelingen en tips om dat te bereiken."

Blijft godsdienstonderwijs van belang, ondanks dat de samenleving steeds meer seculier wordt?

"Geen schoolvak met de naam 'godsdienstonderwijs', liever een vak 'levensbeschouwelijke communicatie'. Dat zou volgens mij een betere invalshoek zijn om levensvragen en religieuze tradities aan de orde te stellen. Zo'n vak kan een waardevolle bijdrage leveren aan de identiteitsontwikkeling van instellingen, leerkrachten, verpleegkundigen, studenten, leerlingen, noem maar op. Zelf leren denken en je inleven in de ander, is het belangrijkste. Een motto van Echelon luidt: 'Geef hen geen boodschap mee, maar leer ze zelf boodschappen doen'. Die insteek is ook kenmerkend voor mijn boek."

Meer over 'de nieuwe KOERS' <https://www.denieuwekoers.nl/>